

۲۰ اگست ۲۰۱۵

ډاکتر عبدالرحمن زمانی

دوکلام د خپلواکۍ د جگړې د څلورمې جبهې یو تود مورچل و

د خبرې رسنیو د رپوټونو له مخې، د خپلواکۍ د ۹۶مې کلزې د رسیدو څخه دوه ورځې دمخه، دوه افغان سرتیري د کونړ د ولایت د نارۍ ولسوالۍ د «دوکلام» په سیمه کې د افغان او پاکستانی سرحدی ځواکونو په جگړه کې شهیدان شول. د دوکلام سیمه د ډیورنډ په کرښه پرته یوه مهمه سیمه ده چې د چترال ارنوی سره سرحد لري او شاید ډیر کسان یې په تاریخي ارزښت، سوابقو او جغرافیوي موقعیت خبر نه وي.

د «دوکلام» یادونه د انگریزانو د استخباراتی رپوټونو په هغو اسنادو کې چې اوس له محرمیته راوتلي، په لویه کچه شویده. دا رپوټونه د امیر عبدالرحمن خان له وخته د انگریزانو لخوا د تحمیل شوي ډیورنډ کرښې په ارتباط پیل کېږي، تر هغې وروسته د انگریزانو سره د خپلواکۍ د جگړې د چترال او کونړ د محاذ په هکله دي، او د خپلواکۍ تر گټلو وروسته د صلحې د خبرو په اړوند د افغانی غازیانو لخوا د چترال د نیول شوو سیمو د پریښودلو په اړوند د انگریزانو په ټینگار پورې مربوط دي، چې په یوې جلا مفصلې مقالې کې به وڅیړل شي، او د مشرقی د خیبر په محاذ کې د نایب سالار صالح محمد خان د ماتې په بدل کې د مشرقی د چترال په محاذ کې د غازي میرزمان خان په مشرۍ د کونړ د غازیانو د بریالیتوبونو، د چترال د دروش تر قلا پورې د افغانی قواوو د پرمختگ، اود صالح محمد خان د ماتې د جبری کولو په اهمیت به رڼا واچوي.

دوکلام سیمه د نارۍ د کلي شمال ختیځ خواته د ارنوی یا «ارندو گل» د سیند کین اړخ او د ارنوی د کلی جنوب ته پرته سیمه ده. د نارۍ د کلي دیوه پیژندل شوي څیړونکي او لیکوال، بناغلي محمد نواز حقیقت سانین د لیکل شوي «د خپلواکۍ خواره یادونه» کتاب په حواله د دوکلام کلي دراسا د سیند ختیځ ته د غرونو په لمنه کې هغه هسک، شین او سمسور کلي دي، چې ختیځ ته د ارنوی خور، شنگر او ډېر سره سرحد لري، شمال ته یې د ارنوی خور، ارنوی او چترال او جنوب ته یې سنگله او غرب ته دراسا څپاند سیند او بریکوټ پراته دي.

دارنوی دخور دواړو خواووته کوهستانی قام ژوند کوي، چې د ارنوی خلک هم په قام کوهستانی دي، خو چترال حکومت پورې مربوط دي، ولسي مشران حکایت کوي: کله چې د ډیورنډ لیکه په نښه کېده کوهستانی قوم تر دوو میاشتو پورې د ډیورنډ لیکې پرسر مظاهري کولې او دبریکوټ سرحد داری ته یې تلل راتلل کول، چې مور د دوکلام او ارنوی ولسونه دیو قام او دیوي کورنۍ ولسونه یو، یو ورور دیو وطن سره او بل ورور د بل وطن سره تړل کېږي، چې مور کوهستانی قوم ته دمنلو وړ نه دی، باید چې د ارنوی ولسونه دافغانستان سره وتړل شي او د میرکنډۍ پورې دا وطن د افغانستان خاوره ده.

د دوکلام د ولسونو ځمکې اوس هم په ارنوی کې شته او ارنوی د ولسونو ځمکې په دوکلام کې شته، خو د ډیورنډ کرښې کرښې یو ورور له بل څخه جدا کړي دي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

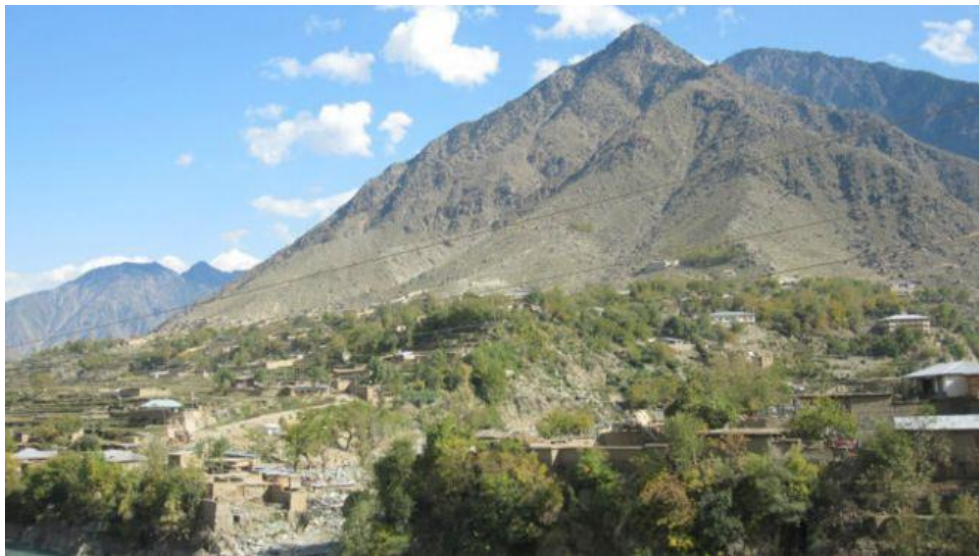
افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلینکې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

بناغلي حقيقت زياتوي چي «دوکلام» دخپلواکي په جگړو کي د افغان لښکرو او جنگياليو دمېراني او غيرتونو او بریدونو مرکزې ټاټوبي گڼل کېږي. د دې ځای ولسونه غښتلي، زړور او پر وطن مين ولسونه دي او د خپل شهادت او شجاعت او مېړنتوب اعتبار يې په نړه ساتلی دی. د دوکلام اولسونو د استقلال د گټلو مجاهدينو سره يو ځای اوږه په اوږه او گام پر گام په مېرانه د انگریزانو او د چترال دمېتر سره جنگېدلي دي».

هغه زياتوي، چي غازي ميرزمان خان د کونړ د ولسي لښکرو مشري او د چترال د جبهې قومانداني په غاړه درلوده. دغه جبهه چي د چترال (ارنوي، دوکلام، لمبرېټ او اسمار) په نامه ياده شوي او د استقلال د څلورمې بريالي جبهې په نامه هم ثبت شوي ده، مرکزيت يې د کونړ ولايت د نارۍ ولسوالۍ مرکزي ساحه وه. په بريکوټ، دوکلام، پاشنگر او باغچه کي د افغان اتلو غازیانو مورچلونه وو. بريکوټ او دوکلام ته مخامخ د ارنوي کلی دی، چي په هغه وخت کي د انگریزانو پوځيان د عصري وسلو سره په کانکريټي (سیمتي) مورچلونو کي اوسېدل او شاوخوا ته، لکه لام برېټ، کواتي، دمیل، ميرکنډی او نورو لوړو غرنیو ساحو کي د انگریزانو پوستي او گروپونه ځای پر ځای شوي وو، خو د شاوخوا پوستو مرکزي ساحه د ارنوي تانه وه، چي دلته د انگریزانو مسوول مشران او د چترال د مېتر پاچا پوځي عسکر د خاصو کسانو سره يوځای په دې قرارگاه کي شپه او ورځ ویني او چمتو پراته وو.

هغه بيا د سیمي د عيني شاهدانو او ولسي رواياتو په حواله ليکي چي د غازي ميرزمان خان په ابتکار او نوبت سره په دوکلام کي دانگریزانو او د چترال د مېتر د عسکرو د څارلو لپاره د دوکلام په لوړه يوه پوځي تانه جوړه شوه، چي د دې پوځي محل (تاني) مسئوليت پخپله د دوکلام ولسونو پر غاړه واخيست .

د کونړ د نارۍ د ولسوالۍ د دوکلام سرحدی سیمه

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په څیر و لولئ

د ارنوی په جنوب کی د دوکلام کلی

(پای)

د پاڼو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ